

BJØRNSONFESTIVALEN

Stor stemning!

MUSIC FOR A WHILE

Konsert bygget på tekster av Brecht
Anmeldt av
Rolf Strand

Tid/sted: Plassen onsdag kveld
Med: Grappa «Music for a while»: Tora Augestad, sang. Stian Carstensen, trekkspill. Mathias Eick, trompet. Martin Taxt, tuba. Pål Hausken, slagverk. Dessuten Ola Kvernberg, fiolin.
Publikum: Fullt Lengde: 85 minutter

Music for a while spilte inn en album i 2011 med tittelen «Weill variations». På kveldens konsert var mye av innholdet hentet fra denne.

Den historiske bakgrunn er at Berhold Brecht, Kurt Weill og Hans Eisler på 1920-tallet fant sammen i Berlin. Brecht laget tekstene og hadde ideer om teater, mens de to andre laget musikk. Spesielt fruktbart ble samarbeidet mellom Brecht og Weill, som sammen skapte en helt ny form for musikkteater. I 1928 satte de opp «Tolvskillingsoperaen», den ble en formidabel suksess.

Grappa «Music for a while» består av en rekke dyktige jazzmusikere, og noen av dem har også gjort stor suksess i andre musikksjangre. Gjennom konserten viste de sin store spennvidde både i samspill og i kreative soloer.

Den stilen Kurt Weill skapte på 1920-tallet hadde elementer fra jazz, moderne kunstmusikk og kabaretsang. Den bygdes uten mye på marsjmusikk og på tango.

Besetningen med trompet, tuba, trekkspill og slagverk passet svært godt til denne stilen. Hausken på slagverk brukte sitt instrumentarium på varierte måter og gjorde et solid og stødig komp.

Tora Augestad gikk flott inn i rollen som kabaretsangerinne. Hun har en flott stemme med stort omfang og variert uttrykk. I tillegg hadde hun en flott tekstuttale og en fascinerende sceneopptreden.

Tubaisten kompet også stødig med varierte uttrykk, nydelig tone og stor forståelse for sin plass i helheten. Carstensen er en virtuos på trekkspill men spilte mye komp-rolle som helheten krevde. Men av og til glimtet han til og viste sin store dyktighet, blant annet med utrolig falsettsang. Mathias Eick imponerte meg med nydelig tone, god teknikk og en utrolig utholdenhet.

De fleste låtene var utvidelse og omforming av Weill og Eisler, noen med tysk originaltekst, andre med tekster i norsk gjendiktning. Men midt inne dette kom også en lied av Schubert, «Der Leiermann»-Lirekassemannen.

Ola Kvernberg hadde en stor og virtuos rolle i det hele. Et solonummer gjorde seg svært godt, «Meditasjon fra Thais» av Massenet, men med komp i habanera-stil.

Publikum storkoste seg, gav rikelig applaus og sang også med i «Mackie Messer». Konserten sluttet med den nydelige «Surabaya Johnny», og så blei det elle vill jazz som ekstranummer.

Guidene: Thomas Lundbo (til venstre) og Morten Harper holdt foredrag om den dokumentariske tegnesersjangeren. Her står de foran Guy Delisles serier, som Lundbo har oversatt fra fransk.

ALLE FOTO: HOGNE BØ PETERSEN

Rutetid på festivalen

Utstillingen «Serieglobus» viser den dokumentariske retningen innenfor tegneserier.

HOGNE BØ PETERSEN
redaksjon@r-b.no

MOLDE: Det er Morten Harper som har valgt ut seriene. – Det som vises nå er ikke hele den opprinnelige utstillingen men vi har valgt ut den mest representative. Sammen med oversetter Thomas Lundbo holdt han foredrag om dokumentariske tegneserier da utstillingen åpnet.

Konflikter. – I foredraget snakker jeg om bakgrunnen til den dokumentariske vendingen i tegneserien, sier Harper. – Dokumentarsjangeren har blitt framtrødd blant flere av de mest kunstnerisk interessante seriene.

– **Slike serier har fått en del kritikk for å være for subjektive. Er dere enige i det?**

Thomas Lundbo nikker. – Det kjennetegner mye av seriene. Guy Delisle, som jeg har oversatt og skal snakke om, er ekstremt subjektiv. Alle stedene han drar til er jo steder med tvilsomme politiske regimer.

Pappaperm. – I Delisles siste bok, som kommer på norsk i min oversettelse om en måned, er han på pappaperm i Jerusalem. Hans kone jobber for Leger uten grenser og han forteller bare om helt dagligdagse ting. Hva som skjer når han kjører bil forbi et ultraortodoks område på sabbaten, sikkerhetsvaktene på flyplassen og lignende.

– **En av tegnerne som er på utstillingen er norske Lene Ask med utdrag fra «Da jeg reddet verden.» Den fleiper litt med**

Pyongyang: Fra Guy Delisles tegneserieroman om da han tilbrakte et år i den Nord-Koreanske hovedstaden. Myndighetene i landet har hele tiden spioner som følger etter dem, eventuelt venter på dem lenger framme.

den vestlige holdningen?

– Det er litt kritikk mot den arrogante holdningen, ja, sier Harper. – Den vestlige mann som kommer til et sted som han syns er rart. Men i hvilken grad er journalistikk hundre prosent objektiv? I disse tegneserieromanene legger man ikke skjul på at det er tegnerens ståsted vi ser. Det er deres møte med verden.

– **Tegneserier på en litteraturfestival, det hadde vært utenkelig for bare femten år siden?**

– Dette er ikke litteratur. Tegneserien har litterære elementer, men har også sin egenart. Og det er flott at både Bjørnsonfestivalen og litteraturfestivalen på Lillehammer tar med tegneserier, så lenge man kan sette dem inn i en sammenheng slik som denne utstillingen. Ellers har jo tegneserier sine egne festivaler., sier Harper.

– **Hvordan er status for norske dokumentariske tegneserier?**

– Det er mye mindre av det i Norge, sier Morten. – Norske tegnere bruker ofte sin egen person i seriene, men det som kjennetegner dem er at seriene blir selvbiografiske uten den store samfunnskonteksten som seriene vi presenterer i

utstillingen har. Unntaket her blir Lene Ask med sin serie fra Tanzania.

– **Lundbo, er det forskjell på å oversette skjønnlitteratur og tegneserier?**

– Først og fremst er det mye mindre plass i en snakkeboble enn på en bokside, svarer Lundbo. – Jeg oversetter også en del poesi og akkurat som i tegneserier har man mindre muligheter for prosaiske omskrivninger. I tillegg er tegneserier vanskeligere å misforstå, tegningene gjør at man trenger mindre tekst for å skildre miljø og kontekst.

Ny verden. Etter at intervjuet var over dro Morten Harper og Thomas Lundbo til Plassen for å holde foredragene sine på biblioteket. Ca 20 personer møtte opp og fikk høre om en verden av tegneserier de kanskje ikke var klar over. Flere av det oppmøtte som etterpå gikk og betraktet utstillingen innrømte at tegneserier for dem var striper og superhelter, men at de nå hadde en ny fascinasjon over de litterære kvalitetene tegneseriemediet representerer.

Håkon Malmedal fra Molde var på sin side dratt motsatt vei. – Jeg er

MORTEN HARPER

- Utdannet jurist
- Har skrevet tegneserien Blodøks, om vikingenes kamp mot kristningen av Norge, som han vant pris for
- Skriver om og anmelder tegneserier for Dagens Næringsliv og franske Le Monde
- Har skrevet fire fagbøker om tegneserier
- Fagkonsulent for tv-dokumentaren «Suksess i striper» som gikk på nrk i 2004

THOMAS LUNDBO

- Oversetter, gjendikter av poesi og forfatter
- Nestleder i norsk oversetterforening
- Bokdebuterte i 2006 med Det som blir igjen
- Spesialiserer seg på fransk litteratur og har oversatt John Arne Sæterøy fra Molde sin tegneserieroman De 100 000 dødes øy
- Vant i 2001 Bokklubbens skjønnlitterære oversetterpris

SERIEGLOBUS

- Utstilling som opprinnelig stod på Kinokino i Sandnes
- Utstillingen tar for seg dokumentariske serier fra konfliktfylte områder i verden
- Spesielt står franske Guy Delisles skildringer fra Burma, Nord-Korea og Jerusalem sentralt.
- En annen sentral forfatter er amerikanske Ted Ralls skildringer av krigen i Afghanistan
- I tillegg vises verker av Matt Bors, Didier Lefèvre, Emmanuel Guibert, Joe Sacco, Sarah Glidden, Rutu Modan, Lene Ask, Anton Kannemeyer og Conrad Botes.
- Utstillingen er gratis og er åpen hele festivalen

mest interessert i tegneserier og kom på Bjørnsonfestivalen kun på grunn av dette foredraget og utstillingen. Men det hadde kanskje vært interessant å få med seg litt mer.